

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2950 — nočna 2996, 2994 in 2950

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797
Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

SCLOVENECE

Duh pa oživlja...

Miali k nemškemu konkordatu.*

Konkordati spadajo v prvi vrsti v področje prava. Oni določajo v skrbno pripravljenih členih kakšni naj so pravni odnosi med Cerkvijo in državo. Toda, če bi gledali na konkordate samo z očmi pravnikov, bi njihovo važnost podcenjevali, ker oni odkrivajo še mnogo več. V njih se zrcali vse življenje Cerkve in vse življenje države. Skozi njihove člene veje duh zgodovine, duh določene dobe v zgodovini. Samo oni, ki znajo čitati paragrafe konkordata v luči časa, v katerem so nastali, in duhu zgodovinskega razdobja, ki jih je rodilo, jih bodo brali pravilno. In o tem duhu bi radi govorili.

Danes živi še mnogo ljudi, ki bi v konkordatih radi videli le zadnji ostanek časov, ki zahajajo. Po njihovem mnenju so konkordati le siromašni pisani paragrafi, ki so ostali kot rečna zapuščina, kot siromašen odsev veličine nekdanje rimske svetovne cerkve in njenega vpliva na javno življenje. Toda bolj pravilno bi bilo, če bi gledali na nje z nasprotnega stališča in bi rekli, da so konkordati širokopotezni poskusi, da se zopet vzpostavi red na zemlji. Iz njih ne izhaja nikak plesnivi dih zastarelih razdobj, ampak binkoštni duh obnovljene zemlje. Konkordati so nastali iz istega trajnega razpoloženja, ki smo ga doživeli na vojnih poljanah in sredi vseh povojnih katastrof. Vsaka svetovna konferenca, ki je razpadla v nič, brez uspehov, brez koristi, je samo nov dokaz za to, da svetovna zgradba ni v redu in da danes ne pomagajo več niti kakšni površni popravki tu in tam na razpoklinah razkrajaajoče se zgradbe človeške skupnosti.

Dva načina obstojita torej za vrednotenje konkordatov. Nevarnost pa je velika, da jih tolmačijo baš oni, ki o novem duhu ničesar ne vedo, ki ga sami ne vsebujejo. To so oni črkoježi in knjigo-rileci, ki v pisani besedilni paragrafa ne čutijo nobene žile živega življenja. Oni so se že zakrknili v to, kar je moje, in v to, kar je tvoje, potegnili so neprestopne ločilne črte in so pri tem popolnoma pozabili, da vrednost konkordata, vrednost pisane besede ni v ločitvi, ampak v združevanju, v prijateljskem sodelovanju. Nikdar še ni bilo moč govoriti stroge pravne črte, ki bi mogla zadostiti vsem potrebam, vsej raznolikosti vsakdanjega življenja. Življenje se da voditi samo, če smo ohranili spoštovanje do njegovih tajnosti.

Tako bi bilo n. pr. napačno sklepati iz konkordatnega besedila, ki nalaga duhovnikom potrebo, da se umaknejo iz političnega udejstvovanja v strankah, da je s tem tudi vera iz javnega življenja odstranjena. Takšen sklep bi bil napačen. Saj v zdravih oblikah državnega življenja Cerkve duhovniki nikdar ni politična na politično polje. To je bilo potrebno samo tako dolgo, dokler država svoje dolžnosti ni izpolnjevala in je bila Cerkve naravnost prisiljena, da prevzame sama nekaj dolžnosti, ki jih država ni hotela vršiti. Saj je Cerkve v razvnanosti človeške družbe bila še edina moč na svetu, ki je dihala, ki je izžarevala red. In ta svoj neobhodno potrebni red je Cerkve morala uveljaviti tam, kjer ga država ni mogla ali ni marala. Toda nihče ne bo bolj vesel tega kakor Cerkve sama, če se danes država sama stavlja na razpolago, da bo vzdrževala red, etičen red, kot ga predpisujejo božji in naravni zakoni. Nihče, prav nihče v Cerkvi ne bo zaradi tega žalosten, če se Cerkvi ne bo treba več brigati za gotove posvetne stvari, če bo odslej svet sam preko državne oblasti vse pravne zakone in zakone krščanstva spoštoval in izpolnjeval. Cerkve, ki je bila s političnega polja odstranjena, še dolgo ni zapustila javnega življenja, ne, ona je ostala prav tam, kjer je bila, sredi človeške skupnosti in bo sedaj še lažje pridigovala evangelij in velika socialna načela, ki so jih zapisali papeži v svoje velike enciklike.

Bilo bi tudi popolnoma napačno, če bi kdo hotel iz konkordata razbrati, da so odslej katoliško-socialne organizacije izgubile ves prostor, v katerem se lahko izživljajo. Te organizacije, med njimi v prvi vrsti stanovske organizacije, so si stavile nalogo, da oživljajo krščanska načela v vsakdanjem praktičnem življenju. Kako bi si naj sedaj kdo upal trditi, da jih je izključil iz javnega življenja baš konkordat, katerega glavni namen je, da organizira sodelovanje med Cerkvijo in med državo. Kdo bi si upal te organizacije odstraniti, njihovo samobitno življenje motiti ali ovirati, ko je vendar to samobitnost in to življenje država sama garantirala. Kajti Cerkve na noben način ne more izkoristiti vse svoje organizatorične sile, svojih oblikovalnih energij izrabiti, ako se ji ne da možnost, da zbira v skupine posamezne stanovse ali posamezne starosti ali posamezne spole, ki jih vse pregnete in izoblikuje v življenja polne ednice v veliki človeški skupnosti. Mi vendar ne smemo pozabiti, da je ni danes nobene velike zamisli, ki bi se ne bila rodila v teh katoliških organizacijah.

Brez dvoma bi tudi ne bilo prav, če bi se ne-zaupanje pojavilo v cerkvenih krogih takoj po podpisu konkordata. Katoliška cerkev gleda zaenkrat na konkordat s čuvstvi iskrenega zaupanja. Pri vsaki priliki so cerkveni krogi naglašali svojo zadovoljnost z nekaterimi naredbami državne oblasti, ki je brez usmiljenja zavrnila vse, kar spominja na korupcijo, na bogoskrunstvo, na moralno propadanje. Hvala Bogu. Saj vendar ni stvar škofov in duhovnikov, da nadzirajo, recimo, kopališča in vršijo službo policajev nad nenravnostmi, ki se dogajajo na takih prostorih. Ali se ne sliši smešno, da je morala Cerkve prevzeti dolžnosti policije? Država je tukaj storila svojo dolžnost in Cerkve je s tem zadovoljna. Zato lahko rečemo, da ima Cerkve zaenkrat iskreno zaupanje v sodelovanje z državo in da bi bilo treba temeljitih razčlarenj, predno bi to zaupanje moglo izginiti.

Stare države ni več. Izginila je z vsem, kar jo je označevalo. Zato ni treba več izgubljati nobene besede o tem vprašanju. Nastala je nova država, o kateri smo spočetka resno mislili, da sega po neki totalnosti, ki zedinjuje državo in Cerkve. Bali smo se, da hoče ta država postati tudi Cerkve. Ta nevarnost je šla mimo v trenutku, ko je država sklenila konkordat s Cerkvijo, ko sta se obe oblasti, državna in cerkvena, pojavili pred nemškim ljudstvom v vsem sijaju obojestranske suverenosti. Nov svet vstaja izza obzorja in mi imamo rta, da živigajo po njem žarki boljšega reda. Naša

Italija snuje
nove pakle..

Najprej pakt na Balkanu, nato na Črnem morju

Dr. Beneš med optimisti Evrope

Pariz, 3. avgusta.

S tem, da je Gömbös, kakor se vidi, v popolnem sporazumu z Italijo, postavil zopet na dnevni red mednarodnih političnih diskusij revizijo mirovnih pogodb, je nekoliko upadel veliki optimizem, ki so ga francoski oficijelni krogi gojili z ozirom na rešitev evropskih problemov sploh. Treba je namreč vedeti, da se je francoska diplomacija udajala nadi, da se bodo odnosi med evropskimi velikimi in malimi državami izboljšali in postavili na podlago trajnega miru in sodelovanja, ne da bi bilo treba menjati osnovo, na katero se je postavila Evropa po versailski mirovni pogodbi in drugih z njo zvezanih pogodb iz leta 1918. Vprašanje revizije naj bi se ali sploh pokopalo ali pa vsaj odložilo za dolgo dobo let. Zdaj se pa zdi, da izločitev revizijskega vprašanja iz kompleksa evropskih mednarodnih problemov ne bo tako lahka.

Francija pomaga Italiji

Francoska diplomacija je po sklenitvi vzhodnega pakta posvečala veliko pozornost prizadevanjem, da bi se sklenil še črnomorski pakt in balkanski pakt. Črnomorski pakt med Rusijo, Romunijo, Bolgarijo, Turčijo in eventualno tudi Grčijo naj bi bil dopolnilno vzhodnemu paktu in naj bi končno rešil tudi vprašanje morskih očin. Balkanski pakt pa naj bi obsegal vse balkanske države, ki bi se obvezale, da bi nobena ne napadla druge in da bi vse medsebojne spore reševale mirnim potom. Četudi bi tak pakt ne rešil obstoječih teritorialnih vprašanj med balkanskimi državami in bi jih pustil odprta, pa so se v Parizu udajali nam, da bi balkanske države mogle same med seboj vsaj eno ali drugo izmed teritorialnih vprašanj rešiti približno tako, kakor sta Romunija in Rusija ob sklepu vzhodnega pakta rešili med seboj besarabsko vprašanje, ki ne bo tvorilo več ovire za prijateljske odnose med tema dvema državama. K temu pride še to, da so vse balkanske države same odkritostno za medsebojno sporazumno in vzajemno sodelovanje, ker se imajo vse boriti z velikimi gospodarskimi težavami, z zadolženostjo in podobnimi vprašanji.

Bolgarski pogoji: Revizija

Zato so na Quai d'Orsayu mnenja, da bosta izmet paša in Titulescu, ki se bosta v zadevi za mišljenega pakta najprej oglašala jeseni v Sofiji, da se v tej zadevi razgovarjata z Bolgarijo, svojo nalogo dobro opravila. Obadva državnika imata v rokah dobro orožje, ker stojita, kakor znano, odločno na stališču, da je balkanski pakt v prvi vrsti zato potreben balkanskim državam, da se napravi konec hegemonijalnemu stremiljenju veselit na Balkanu, kar zveni prijeto tudi v ušesih bolgarskih državljanov. Toda politiki, ki so o razpoloženju političnih krogov Bolgarije bolj poučeni nego izvestni optimisti v francoskem zunanjem ministrstvu, kjer danes naenkrat vse probleme vidijo v rožnati luči, dvomijo, da bi se mogel balkanski pakt podpisati že letos, kakor pričakuje sedanji francoski režim. V Bolgariji stoji slejkoprej v ospredju problem revizije mirovnih pogodb in nikjer niso tako napeto pričakovali rezultata sestanka med Mussolinijem in Gömbösom, kakor ravno v krogih bolgarskega ministrskega predsednika Mušanova. Ker je Italija Gömbösovo revizijsko politiko vzela sedaj čisto oficijelno pod svojo zaščito, je jasno, da bo morala podpirati tudi bolgarsko stališče po reviziji. Četudi bi Bolgarija mogoče zaenkrat še ne postavila na dnevni red pogajanj o balkanskem paktu vprašanje teritori-

Bojno rožljanje na Tihem morju

Zedinjene države in Japonska se mrzlično oborožujeta na morju

Japonska izzivanja

Washington, 3. avgusta. Z. Javno mišljenje Amerike je silno vznemirjeno radi najnovejših japonskih načrtov za gradnjo vojnih ladij. Nov japonski pomorski program predvideva veliko številno križark, podmornic in drugih vojnih ladij. Državni podtajnik Philip je izjavil, da se lahko smatra japonska pomorska politika za začetek pravega tekmovalstva v pomorskem oboroževanju med Ameriko in Japonsko.

Odgovor Amerike

Newyork, 3. avgusta. Z. Roosevelt je odobril načrt za zgradbo 21 novih vojnih ladij. Na ta način bo zaposlenih več tisoč delavcev. Še v toku tega leta bi se moralo izdati za zgradbo teh ladij 46 milijonov dolarjev, medtem ko znaša celoten program 328 milijonov. Ta program je pa še samo del velikega načrta za oboroževanje, za katerega je v celoti predvideno 3 milijarde 300 milijonov dolarjev.

želja je le, da bi zaupanje zbudilo tudi zaupanje, ker samo pod tem pogojem bosta vzcveteli obe, država in Cerkve, v medsebojni tekmi ustvarjanja človeškega blaga.

Friedrich Muckermann S. J.

* Prinašamo ta članek, čeprav ne delimo povsem optimizma znamenitega katoliškega ideologa, radi tega, ker vsebuje načelno važne misli in smernice. — Op. uredništva.

jalne revizije napram Jugoslaviji, Romuniji in Grčiji, pa ni nobenega dvoma, da bi zahtevala zakone v zaščito onih, katere Bolgarija smatra za svoje rojake v Dobrudži, Južni Srbiji in grški vzhodni Macedoniji. Znano pa je tudi, da se Bol-

garija nikakor še ni odpovedala dostopu do Egejskega morja. Pa tudi črnomorski pakt z Rusijo ne bo tako lahka zadeva, kakor si v Parizu domisljajo, ker bolgarski režim odločno zahteva, da Sovjeti prenehajo s svojo propagando.

Brez Italije na Balkanu ne gre

„Kdor obulada Egejsko morje...“

İsmet paša, predsednik turške vlade.

Čeprav bi balkanski pakt v načelu pomenil, da se balkanske države osamosvojijo od veselit, pa sveda ne bo mogoče doseči takega rezultata, kakor si ga želi Francija, ako bo nasprotovala Italiji, ki ima svoje interese v Albaniji in ki s svojimi strateškimi točkami na Dvanajsteroočju in s svojo mornarico ter velikimi letalskimi silami obvlada vse Egejsko morje. Treba je tudi pomisliti, da vlada zelo prijateljsko razmerje med Italijo na eni ter Turčijo in Grčijo na drugi strani in da Bolgarija slejkoprej v Mussoliniju vidi svojega najmočnejšega zagovornika. Oficijelni pariški diplomatski krogi sicer polagajo veliko važnost na to, da ima Titulescu zopet veliko besedo v Rimu, kjer deluje za splošno pomirjenje od Gibral-

tarja do Urala, in da Kemal paša kljub svojemu prijateljstvu z Mussolinijem nikoli ne bo dovolil, da bi Italija zavladala Balkanu — toda vse to še ni zadosti, da bi se mogle uresničiti rožnate nade na popolno razjasnitev političnega horizonta na jugovzhodu v smislu francoskih želja, kakor bi to rad gospod Jouvenel, ki etoji na čelu vsem optimistom na Quai d'Orsayu.

Dr. Beneš u spominsko knjigo:

Med te optimiste spada tudi dr. Beneš, zun. minister češkoslovaške vlade, katerega časopisje te dni izredno hvali Mussolinija, katerega politika da je tako fina, realistična in prilagodljiva, da ga v tem ne prekaša noben državnik sodobnega sveta. Da je politika g. Mussolinija zelo fina, o tem tudi Francozi ne dvomijo in so se imeli že večkrat priliko o tem prepričati; prilagodljivost Mussolinijeve politike pa je posebno poglavje. Ta prilagodljivost je namreč v gotovih vprašanjih samo navidezna in kdor ji preveč veruje, se utegne jako opeči. To bi se ne znalo zgoditi samo voditeljem francoske politike, ampak tudi g. Benešu, ki se gotovo ni nadejal, da bodo italijanski listi, med tem ko popolnoma molčijo o rezultatih razgovorov med Mussolinijem in Gömbösom, prinesli dolg intervju z dr. Jehličko, ki je bil svoj čas slovaški poslanec v budimpeštanskem parlamentu. Sedaj je prišel kot predsednik nekega »slovaškega svetca« v Zenevi v Rim, kjer so ga z velikimi simpatijami sprejeli.

Mislimo, da ni v duhu pristrčnosti, ki je zadnje čase zavladala med Rimom in Prago, da fašistično časopisje tako silno poudarja in podpira izjave znanega madžarotila Jehličke, ki zahteva revizijo mirovnih pogodb, brez dvoma v sporazumu z Gömbösom, češ, da Slovaki zahtevajo pravico samoodločbe. Radovedni smo, kaj bo k temu rekel gospod Beneš. Dr. Jehlička sicer nima velikega pomena, pač pa je značilno to in sili k resnemu razmišljanju, da so našle njegove teženje tako »simpatične« odmev v fašistični Italiji, ki jo vodi g. Mussolini.

Podonavje

Pogajanja

za gospodarski pakt

Dunaj, 3. avg. tg. Pariški dopisnik »Neues Wiener Tagblatt« poroča o senzacionalnih diplomatskih razgovorih, ki se vodijo v Parizu. V središču teh razgovorov je avstrijski poslanik. Dasi se ti razgovori nahajajo zaenkrat v začetnem stadiju, se ima z njim odločiti o postopanju, s katerim naj se omogoči točno ugotavljanje vzajemnih gospodarskih interesov v Podonavju. Potem se bodo lahko končno uredili gospodarski problemi podonavskih držav. Sedaj razpravljajo o tem, da bi se sestali posvetovalni odbor, ki naj prouči vse vzajemne koristi in kompenzacije gospodarskega pakta, kateri naj se sklene med podonavskimi državami. Kot prvi korak za to bi se imela izvršiti stabilizacija valut za Podonavje. List navaja na koncu, da se v krogih Male zveze kakor tudi v francoskih krogih utrjuje prepričanje, da je skraj-

ni čas za ustvaritev ideje gospodarskega ravnotežja in sanacije v Podonavju ter da se ne sme več izgubljati čas.

Grki ljubijo Italijo

Rim, 3. avg. Z. »Giornale d'Italia« prinaša izjavo predsednika grške vlade Caldarisa njegovega atenskemu dopisniku. V tej izjavi naglašal Caldaris, da je iskren prijatelj Italije in da je prepričan, da čutijo tako vsi Grki. Z zanimanjem spremlja razvoj v Italiji. Divi se Mussoliniju in je prepričan, da morajo Mussolinijeve težnje podpirati vsi politiki in ekonomski. Rim je prevzel navedeno v Evropi ono mesto, ki ga je zavzemal v več stoletjih. Posebno ga veseli, da je Grčija z Italijo v prijateljskih stikih in je prepričan, da bodo te zveze še čvrstješe, ker njegova vlada iskreno želi konsolidirati prijateljske razmere med Grčijo in Italijo, kar brez dvoma želi tudi italijanska vlada.

Nemčija snubi Romane

Budimpešta, 3. avg. tg. »Uj Nemzet« objavlja senzacionalno vest, da je bil v tork v Sibinju v Romuniji, kjer biva mnogo saških Nemcev, velik zbor, katerega se je udeležil tudi nemški notranji minister dr. Frick in nemški poslanik v Bukarešti Schulenburg. Na zborovanju so govorili krajevni hitlerjevski voditelji in naglašali, da bo nemška manjšina v Romuniji v bodoče branila svoje interese v okviru narodnega socializma. Pozvali so Nemce v Romuniji, da navežejo čim tesnejše stike med Romunijo in Nemčijo. Na koncu je bila sprejeta resolucija, katere zahteva, da se Nemcem v Romuniji dovoli ustanovitev narodnosocialistične stranke. Romunski listi pišejo zelo ogorčeno radi tega zborovanja, posebno zato, ker se ga je udeležil tudi nemški notranji minister dr. Frick, ter ostro napadajo romunske oblasti, ki so dovolile to zborovanje. Poročilo tega budimpeštanskega lista pa se v ostalem ne potrjuje.

Italijanski prestolonaslednik v Avstriji

Budimpešta, 3. avg. tg. Posebni dopisnik »Az Estac« javlja iz Innsbrucka, da se je včeraj italijanski prestolonaslednik Umberto z avtomobilom peljal skozi mesto. Prestolonaslednik je ostal v Innsbrucku nekoliko ur, potem pa je nadaljeval pot proti Münchnu. O namenu obiska italijanskega prestolonaslednika v Nemčiji se ni moglo do sedaj še ničesar zvedeti.

Herriot na potu v Jugoslavijo

Pariz, 3. avg. (a). Pred odhodom iz Lyona je Herriot sprejel dopisnika pariškega »Intransigeanta« in mu izjavil, da namerava ostati od 11. do 18. t. m. v Sofiji, da se udeleži kongresa evropskih radikalnih strank. Nato pojde v Turčijo, kjer ostane do 24. avgusta, od ondod se pa odpelje v Rusijo.

Blagoslov sv. Očeta udeležencem nedeljske slovesnosti

Na pozdravni brzojav sv. Očetu z nedeljske proslave 1900-letnice Odršenja: »Ob praznovanju 1900-letnice Odršenja se 12 škofov, številni duhovniki in okrog 60.000 vernikov iz srca zahvaljuje Kristusu Odršeniku za ustanovitev papeštva v Cerkv, ki nam je glas resnice in vodnik v viharjih časa, ter izražajo Vaši Svetosti otroško vdanost, proseč ponižno apostolskega blagoslova«, je došel sledeči odgovor:

»Vatikansko mesto, 2. avg. 1933.

»Da ste se ob praznovanju Odršenja, ki ga je dovršil Kristus, spomnili Njegovega namestnika, varuha in delilca dobrot istega Odršenja, je bilo svetemu Očetu v veselje ter podeljuje v dokaz svoje naklonjenosti vsem apostolski blagoslov. — Kardinal Pacelli.«

Nadškof o. R. Rodič na Triglavu

Dovje, 3. avgusta.

Včeraj s popoldanskim vlakom je prispel na Dovje belgrajski nadškof o. Rodič. Prenočeval je on kakor tudi še štirje njegovi spremljevalci v župnišču pri g. Pečariču, župniku na Dovjem. Danes jutraj pa so se že zarana odpravili na pot na Triglav. Cerkevni pevski moški zbor je zapel visokemu gostu za podoknico »Oj Triglav moj dom«. Prevzvišeni pa je odzdravil navzočim pevcem z »Živijo Triglav«. Upamo, da bo visoki gost odnesel lepe spomine z naše Gorenjske.

Novo kopališče v Guštanju

V delu Koroške, ki pripada naši državi, leži prijazen trg Guštanj. Pred osmimi leti so rodoljubi ustanovili v tem trgu krajevni odbor društva Rdeči križ, ki vzorno deluje, kar je neštokrat dokazal. Nabavil si je rešilni avtomobil, kupil stavbišče za bodoči dom, za zdravstveni dom in kopališče s kadi, prirejal higienske razstave in zdravstvena predavanja, imeli tri samaritanske tečaje, podpiral siromake, delil podpore poplavlencem. Letos pa, ko je kriza na vrhuncu, ko je vespovsod zasto, si je nadel krono na glavo, zgradil je letno kopališče, oddaljeno niti pet minut od trga. Kopališče leži v ozki dolini zavarovano pred vetrovi, v ozadiju proti jugu se dviga večno lepa Uršljagora, proti severu se pa košato vzpenja Strojna. Kopališče, ki tako lepo leži, obseva celodnevno sonce, tako da je voda prav prijetno topla. Sicer kopališče ni veliko, ima 32x12 m vodne gladine, poleg tega pa zagrevalnik v velikosti 12x8 m. Ker guštanski Rdeči križ ni zmogel cele proračunene vase, da bi kopališče spopolnil, so ga rodoljubni tržani podpirali s prostovoljnimi deli, denarjem in nasvetom tako, da je danes kopališče že uporabno za svoj namen. Kakor se vsak veseli uspehov, ki jih ima v življenju, tako se tudi odbor veselil svojega zadnjega uspeha, to je kopališča, in mislilo, da odboru ne bo nihče štel v zlo, ko bo vidno izrazil svoje veselje dne 13. avgusta t. l. ob 15 pri otvoritvi in blagoslovitvi tega za Guštanj tako potrebnega kopališča. Ta dan se bo Guštanj svačkovsko oblekel, da pozdravi pokrovitelja tega kopališča, okrajnega načelnika gospoda dr. Tekavčiča iz Prevalj. Nadalje tudi zato, da dá Guštanj Rdečemu križu vidni znak, kako je zadovoljen z njegovim delovanjem, saj dela povsod, kjer vidi potrebo, povsod pomaga bednim, jih tolaži in daje pomoč. Odbor je razposlal po širni domovini valila in če ga kdo ni dobil, naj le pride, stisnil mu bo hvaležno bratsko roko iz hvalečnosti in v pozdrav. R. K.

Strelna vžgala

Kostanjevica, 2. avg.

Včeraj pwo šestih popoldne je nenadoma nastala nevihta, ki je povzročila precej škode. Toče sicer ni bilo in tudi potrebnega dežja ne veliko, pač pa je gorelo. Strelna je udarila v gospodarsko poslopje posestnika Franca Brsana iz Orehovca, ki je do tal pogorelo. Vaščanom in gasilec se je zahvaliti, da se ogenj ni razširil še na druga poslopja. Če bi se to zgodilo, bi bila velika nevarnost, da pogori cela vas, ki je največja v župniji.

Izpred tržiškega sodišča

Tržič, 2. avgusta.

Pred tukajšnjim okrajnim sodiščem se je vršila včeraj zanimiva javna kazenska razprava proti ravnatelju meščanske šole v Tržiču g. Albinu Lajovicu.

G. Lajovic je namreč pred par meseci poslal okrajnemu načelniku v Kranju seznam tržiških državnih uradnikov in sicer tako, da so bili z ozirom na njihovo politično prepričanje razdeljeni v tri skupine. V tretji skupini je navedel kakih 15 uradnikov, katere je označil z besedami: »Imenovani kažejo ob vsaki priliki nerazpoloženje proti državi.« Med temi zadnjimi je še posebno poudaril g. Zakrajška Viktorja, tukajšnjega kaplana.

Vsebinska tega dopisa je prišla v javnost in se je o njej pri nas mnogo govorilo. Radi težke obdolžitve, ki jo je g. Lajovic poslal okrajnemu načelniku v Kranju in to brez vsakih dokazov, je bil g. kaplan Zakrajšek Viktor prisiljen poiskati si zadoščenja pri sodišču in je vložil po svojem zastopniku dr. M. Kreku, odvetniku v Ljubljani, zoper Albina Lajovica tožbo radi klevete.

Pri včerajšnji razpravi, pri kateri je zastopal zasebnega tožitelja g. Miloš Stare, koncipient dr. M. Kreka, je obdolženec Lajovic priznal, da je napisal in poslal navedeno poročilo okrajnemu načelniku v Kranju. Skušal pa se je razbremeniti krivde z zagovorom, da je poročilo in sestavi seznam po navodilu predsednika krajevnega odbora JRKD g. poslanca Lončarja, ki pa uživa kot poslanec imuniteto. Zastopnik zasebnega tožitelja je v svojem govoru poudaril vso težo klevete, radi katere je bila prizadeta čast zasebnega tožitelja, posebno še, ker je duhovnik. Poudaril je tudi, kako nekateri ljudje brez vsake osnove mečejo okrog očitek protidržavnosti in delajo s tem hude krivice.

Sodnik g. Černoš je nato razglasil sodbo, s katero se obdolženec Lajovic Albin oprosti po § 200 k. p. vsake krivde in kazni. Razsodbo je utemeljeval z obširnimi razlogi, v katerih je predvsem navajal to, da je obdolženec izvršil dejanje v zaščito višjih interesov in da mu ni dokazati zlonamernosti.

Zastopnik zasebnega tožitelja je takoj prijavil priziv in se bo z zadevo bavilo še okrogno sodišče v Ljubljani.

Pospeševatelj duhovnega življenja

Govor lavantinskega škola dr. I. Tomažiča na nedeljski proslavi

V božji ljubezni zbrani kristjani!

»Velik blagoslov bo, ako ljudje ne bodo poslušali in govorili le o medsebojnih nasprotjih, o gospodarskih in finančnih težavah, o osebnem in družabnem uboštvo, ampak, ako bodo slišali govoriti tudi o višjih, duhovnih stvarih, o stvarih, ki vzbujajo misli na posmrtno življenje in večno zveličanje.«

Tako je sveti Oče Pij XI. v svojem božičnem nagovoru utemeljil letošnje jubilejne slovesnosti. Glas Pija XI. je razgibal ves svet, da se z veličastnimi verskimi in cerkvenimi prireditvami spominja dela odrešenja, ki ga je izvršil Sin božji Jezus Kristus, spominja večno aktualnih dogodkov, ki so toliko važnosti za duhovno življenje preteklih 19 stoletij.

Ena takšnih prireditev je današnja od ljubljanske in lavantinske škofije pripravljena slavnost, ki velja obenem biseromašniku prevzvišenemu gosp. nadškofu dr. Jegliču kot zastopniku in pospeševatelju duhovnega življenja, kakršno sledi in bi naj sledilo iz Kristusovega odrešilnega dela.

Pred 60 leti je naš slavljencev prvokrat daroval sveto mašo, to najsvetejšo daritev, ki jo je Sin božji ustanovil in kot prvi sam izvršil pri zadnji večerji.

O, ko bi mi vsi prav spoznali pomen in namen svete maše! Skozi vse čase so ljudje, svesti si Adamove krivde, poskušali z raznimi žrtvami in daritvami spraviti in potolažiti razžaljeno Božanstvo. Tako tudi izvoljeno izraelsko ljudstvo. Temu je Bog ponovno po prerokih oznanil, da nima dopajenja nad njegovimi klavnimi in žgavnimi daritvami, ampak da hoče in pričakuje čisto daritev, ki se bo darovala njegovemu imenu na vseh krajih, med vsemi narodi, od solnčnega vzhoda do zahoda (Mal. 1, 10—11).

Ta čista daritev je sveta maša, v kateri se neprenehoma ponavlja in obnavlja daritev Jezusa Kristusa na križu. Na križu se je Jezus Kristus kot nedolžno Jagnje daroval na krvavi način nebeškemu Očetu, dal je svoje telo in svojo kri za odrešenje sveta. Pri sveti maši se daruje isti Jezus Kristus nekrvavo ter daje isto svoje telo in kri pod podobama kruha in vina za blagor človeškega rodu.

Na križu je Jezus molil za svoje morivce: »Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo.« Pri sveti maši molji za nas in namesto nas, zadostuje božji pravičnosti in prosí: »Prizanašaj, Gospod, prizanašaj svojemu ljudstvu.«

Tako se imamo daritvi svete maše zahvaliti, da nam Bog prizanaša, čeprav nismo vredni; da nas ne kaznuje še hušje, tako, kakor bi v resnici zaslužili. In le, če bomo pri daritvi svete maše združevali svoje molitve z molitvami Gospoda Jezusa Kristusa, smemo upati, da si bomo po njegovi presveti daritvi izprosili rešitev iz sedanjih težkoč ter zboljšanje življenjskih pogojev.

Pred 60 leti je novomašnik Jeglič prevzel učeniško službo katoliškega duhovnika, čigar naloga je, oznanjevati ljudem od Jezusa Kristusa na svet prinesene večne resnice.

Resničnost svojega nauka nam je Jezus Kristus izpričal s svetostjo svojega življenja, z dokazi svetega Pisma, pred vsem s prerokbami in čudeži, in med temi z največjim čudežem s svojim vstajenjem od mrtvih.

To vstajenje, čigar 1900 letnico obhajamo, je najmočnejši dokaz za resničnost naše svete vere. Močno poudarja to apostol narodov sv. Pavel, ki piše Korinčanom (1. 15, 14 nasl.): »Če Kristus ni vstal, potem je prazna naša pridiga, prazna tudi naša vera, potem so za vselej izgubljeni tisti, ki so enkrat umrli... potem smo res od vseh ljudi najnesrečnejši mi, ki se v tem življenju tolažimo s praznim upanjem na vstajenje k boljšemu življenju...«

Toda, tako nadaljuje sv. Pavel, Kristus je vstal od mrtvih in po njem je vstajenje mrtvih — in v Kristusu bodo vsi oživel.

Da, s sv. Pavlom more sleherni izmed nas reči: Vem, komu verjem, in sem prepričan, da mi more povrniti na sodnji dan, kar sem zanj delal in trpel. Blagor mu, kdor veruje, nad njim se bodo izpolnile obljube za ta svet in za prihodnji. — Blagor mu, kdor bo mogel ob koncu svojega življenja reči s sv. Pavlom: »Dobri boj sem dobejeval, tek življenja končal, vero ohranil. Odslej mi je pripravljena krona pravice, ki mi jo bo dal oni dan Gospod, pravični sodnik, pa ne le meni, ampak tudi vsem, kateri ljubijo njegov prihod« (2. Tim. 4, 7).

Pred 60 leti je nadškof Jeglič postal duhovnik in že takrat ga je Sveti Duh namenil ljudstvu za vodnika, ki naj skozi več ko polovico svojega duhovniškega življenja vlada odkazani mu del Cerkve božje.

Tisti Sveti Duh je to storil, ki je pred 1900-letni binkoštni praznik apostole posvetil in razsvetlil in potrdil, da so nauk Kristusov brez zmote oznanjevali, ga po vsem svetu razširili ter njega resničnost zapečatili z mučeniško smrtjo.

O tem Svetem Duhu pa je zapisano na prvi strani svetega Pisma: »V začetku je Bog ustvaril nebo in zemljo. Zemlja pa je bila pusta in prazna, in tema je bila nad breznom. In Duh božji je plaval nad vodami« (Gen. 1, 1—2).

Duh božji torej je v še neurejenem stvarstvu delal red ter tako rekoč sezidal mogočno stavbo sveta: to krasno nebo, ki ga obdajemo; to lepo zemljo, ki nam je v bivališče, prehrano in veselje. Duh božji je ustvaril svetlobo ter prižgal luč, ki je blagodejno posijala v najtemnejše prepade. — Duh božji je poklical v življenje rastlinstvo in rodovito drevje, in ribe v vodi in ptice pod nebom, in živali na kopnem, in naposled človeka, katerega je posebej odlikoval, ker ga je ustvaril po svoji podobi, mu dal um in svobodno voljo ter ga tako postavil, da gospoduje vsemu ostalemu stvarstvu.

Danes je — tega ni treba dokazovati — ves svet v neredu in razvalinah, v temoti dvomov in zmot, v mrtvili, na mrtvi točki raznih kriz, iz katerih človek sam ne more najti izhoda.

Kdo bo napravil red in sezidal iz razvalin novo poslopje vernosti, prave umske in srčne kulture? — Kdo bo pregnal temo ter prinesel svetlo jasnost v svetovne nazore in življenjske probleme? — Kdo bo posredoval življenje kreposti in poštenosti, kakršno pristaja človeškemu dostojanstvu?

Sveti Duh božji bo mogel to storiti in bo to storil po veri Kristusovi, po krščanskih načelih resnice, pravice, ljubezni.

Le če se bo človeški rod povrnil k svojemu Bogu in Odršeniku, kakor je v nebesih in med nami v presveti Evharistiji:

le če se bodo ljudje oklenili svete vere Kristusove;

le če bodo krščanska načela za vse sloje brez izjeme merodajna.

potem bodo nastopile zopet redne razmere; potem bo zopet jasno v dušah in srcih; potem bo življenje posameznika in človeške družbe dobilo svoj pomen in svojo pravo vrednost, ker bo predpogoj in predpostavka večnega življenja, za katero smo vsi ustvarjeni.

K temu naj pomore vsej nekoliko današnja jubilejna slovesnost. Bog daj, da bilo tako! Amen.

Sprejem nadškofa dr. Antona Bonaventura Jegliča v Kamniku

Že v nedeljskem »Slovenec« smo poročali, kako lepo so sprejemali preteklo soboto popoldne nadškofa dr. Jegliča na njegovi poti iz Gornjega grada v Ljubljano. Prvi velik sprejem se je vršil v Kamniku, kjer je nadškof stopil iz avtomobila pred župno cerkvijo na Suti, kjer ga je pričakovala dvohovščina in velika množica ljudi. Nadškofa je pozdravil g. dekan Rihar, nato pa ga je nagovorila mala belo oblečena deklica in mu podala šopek (glej sliko na strani 2). Nadškof se je ginjen zahvalil g. dekanu za pozdravni nagovor ter množici za tako prisrčen sprejem, nato pa je zbrani množici podelil svoj nadpastirski blagoslov.

Požar v Dravljah

Ljubljana, 3. avgusta.

V sredo ob 2 jutraj je nastal v Dravljah velik požar. Goreti je pričelo gospodarsko poslopje stavbenika Edvarda Čerčiča. Poslopje, v katerem je bilo spravljeno 12 voz sena, 17 kubičnih metrov drv, mnogo parketov ter raznega orodja, je bilo takoj v plamenih, ki so švigali visoko pod nebo. Na klic sosedov so kmalu prihitali dravljanski gasilci, ki sicer gorečega poslopja niso mogli rešiti, pač pa so se omejili na reševanje sosednih zgradb in poslopij. V veliki nevarnosti je bila najbolj sosednja drvarnica in hišica vpokojenega g. župnika Nikolaja Žuglaja, ki živi v Dravljah. Gasilci so polivali drvarnico z vodo, da se je plamen niso mogli prijeti, čeprav je bila samo 5 metrov oddaljena od gorečega poslopja.

Čerčiču je gospodarsko poslopje pogorelo do tal obenem s konjskim hlevom. Poleg sena, drv, zidarskega orodja, parketov in drugih zidarskih

priprav sta zgorela tudi dva voza. Za dravljanskimi gasilci so prihitali na pomoč tudi gasilci iz Zg. in Siske. Gasilci so gasili neprestano do 5 jutraj. Nekoliko škode trpi tudi župnik na svoji drvarnici in hišici, kjer je bilo razbitih več šip. Čerčič sam ima okoli 300.000 Din škode, ki je le delno krita z zavarovalnino. Edvard Čerčič ml. je sedaj na ožnih vajah v Boki Kotorski, kjer leži v bolnišnici, bolan za malarijo.

Ogenj je nastal najprej v podstrešju poslopja, v senu in steli. Zato domnevajo, da je ogenj zanetil kak hudobnež ali pa kdo, ki je v senu prenočeval, pa je kadič cigareto. Dravljice spadajo še pod ljubljanski policijski revir in so zato stražniki iz Siske uvedli preiskavo. Posebno zahvalo pa za službo gasilci, ki so preprečili s svojo vneto večjo škodo.

Lov za stražiskimi tatovi En tat že v zaporu

Ljubljana, 3. avgusta.

Včeraj smo poročali o predrzni tatvini nekih tatov, ki so vlomili v Stražišče pri Kranju v Knjičovo žimarijo ter odnesli 10—11 tisoč Din gotovine, Viljemu Masterlu pa odpeljali motorno kolo. Motorno kolo je imelo reg. št. 2—1057-33, motor sam pa je imel številko 12-1071. Kolo je bilo znamke BSA. Kranjsko orožništvo je aretiralo pred dnevi 35-letnega Leopolda Debeljaka iz Zgornjih Bitenj, izdalo pa je tiralo za 20-letnim Martinom Filo, ki je doma z Bizelskega. Filo je neznano kam pobegnil ter ga zdaj iščejo orožniki po vsej deželi. Oblečen je bil v športno obleko in je precej velike postave. Aretirani Leopold Debeljak je bil od kranjskega orožništva izročen v zapore Okr. sodišča v Kranju.

Naročajte »Slovenca«!

Nova žrtev planin

V torek popoldan se je na Skrlatici smrtno ponesrečil omošolec celjske gimnazije Franc Lečnik

Celje, 3. avgusta. Včeraj smo na kratko omenili med celjskimi vestmi, da je dobila družina celjskega urarja in juvelirja g. Antona Lečnika iz Kranjske gore obvestilo, da se je v planinah ponesrečil njihov sin Franc, ki je letos dovršil sedmi razred celjske državne realne gimnazije. Novica se je hitro razširila po mestu in vse je ugibalo, kaj se je dogodilo mlademu in navdušenemu planincu. Nič ni bilo gotovega, vseh, ki so mladega dijaka poznali, se je polastila neka čudna psihoza: ali je živ, mrt, ali je do tega prišlo. V takem mučnem in težkem razpoloženju so se takoj podali starši pokojnega na pot, da vidijo, kaj je z njihovim otrokom, ali ga bodo dobili živega, morda težko poškodovanega, ali bodo mogli ugotoviti samo žalostno dejstvo, da je njihov ljubljene postal žrtev planin, katere je tako zelo ljubil, da je našel v njih tudi smrt.

In danes je vse Celje pretresla strašna vest: Franc Lečnik se je v planinah smrtno ponesrečil. Sošolci in sošolke obkrožujejo prezgodnjo in tragično smrt svojega tovariša, katerega so zaradi njegove resnosti vsi ljubili in ga bodo tež dober mesec tako težko pogrešali, ker ga ne bo več med nje.

Zadnje dni meseca julija sta se podala Franc Lečnik in njegov sošolec Edvard Valenčič v Tril-

glavsko pogorje. S Triglavja sta se napotila na Skrlatico. Pri plezanju se je Lečnik oprl na skalo, ki pa se je odlomila in Lečnik je strmoglavil v prepad 120 m globoko. Neki turisti so na nasprotni strani opazili padec, takoj hiteli ponesrečenca na pomoč, vendar so ga našli že mrtvega.

Pokojni je bil sin uglednega celjskega urarja in juvelirja g. Lečnika Antona in je bil rojen dne 10. decembra 1915 v Borovljah na Koroškem. Po plebskosti se je družina preselila v Celje, kjer je mladi Franc tudi obiskoval šole. Bil je star šele 17 let in pol. Bil je dober sin in dober dijak, planine je ljubil nad vse. Savinjska podružnica ga šteje med svoje najboljše in najdrznejše plezalce. Bil je tudi član Savinjske podružnice SPD. Med tovariši in tovarišicami je bil zelo priljubljen, ker je imel posebno lastnost, v kateri se je ločil od drugih, namreč bil je zelo resnega značaja, zato ga bodo vsi, ki so ga poznali, tem težje pogrešali.

Truplo pokojnika prepeljalo v Celje, kjer bo položeno k večnemu počitku na mestnem pokopališču. Pogreb bo v soboto, dne 5. avgusta ob 5 popoldne iz mrtvašnice mestnega pokopališča.

Naj bi pokojni Franc, ki je bil up in nada svojih staršev in ki je tako tragično končal v ljubljenskih planinah, mirno počival v domači zemlji. Težko prizadeti rodbini Lečnikov pa izrekamo svoje iskreno sožalje.

riši iz žalske in sosednjih žup, posebno veliko udeležbo pa so prijavila tovariška društva iz sosedne Hrvaške. Vabljeni so vsi prijatelji glaslice.

— Belgijski izletniki v Novem mestu. V torek ob 12.30 se so pripeljali v Novo mesto na dveh avtobusih belgijski izletniki, kakih 50 po številu. Ustavili so se v mestu pol ure. Ta čas sta porabila šoferja, da sta popravila avtobus, ki je med potjo nekam zadel. Na trgu se je zbralo veliko radovednega občinstva in dijakov, ki so skušali z njimi svoje znanje francoskega jezika.

— Pri išiasu sledi na kozarec naravne »Franz-Josef«-grenčice, zavžite na tešče, izdatno izpraznjenje črevesa brez vseh težav, pridruži pa se navadno prijetno ugodje olajšanja. Zdravniški strokovni listi omenjajo, da učinkuje zanesljivo in prijetno »Franz-Josef«-voda tudi pri pritisku na jetra in debelo črevo kakor tudi pri zabreklih žilah, haemorrhoidah, prostatalnih boleznih in katarju v mehurju. »Franz-Josef«-grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— Velika množina strupenih kač v Bosni. Iz več krajev v Bosni in Hercegovini poročajo o veliki množini strupenih kač. Kače se kar spravijo po kmetijskih hišah in so jih kmalu že veliko število pobili. Celo v mestu Banjaluki so se pojavile kače in so jih te dni v enem samem dnevu pobili okrog 80.

— Čebelarjem. Vsem čebelarjem, ki bodo prevažali svoje čebele na ajdovo pašo, sporoča Čebelarstvo društvo v Ljubljani, da je izdala banska uprava posebno uredbu o prevažanju čebel na pašo, ki je objavljena v »Službenem listu« z dne 2. avgusta t. l., št. 62. Preskrbite si »Službeni list«, da vam bodo predpisli znani. Najvažnejše oziroma najnujnejše delo vsakega prevažalca sedaj je, da takoj prijavi svoje čebele pristojnemu županstvu tistega kraja, kamor misli prepeljati svoje čebele. S to uredbo so sedaj zaščiteni tako prevažalci čebel kakor tudi domači čebelarji v pašiščnih krajih.

— Hudo neurje nad Prekmurjem in Medmurjem. V torek popoldne je divjalo nad Prekmurjem in Medmurjem hudo neurje. Kmalu po 6 se je nebo nenadoma pooblačilo in začel je razsajati močan vihar, ki je lomil drevesa, prevračal vozove in puščal polja in vinograde. Nato se je vlija silna ploha. V Varaždinu in Čakovcu so bile ulice nenkrat vse pod vodo. Med ploho je močno udarjala strela, ki je poškodovala več zgradb. Škoda bo najbrž precejšnja, ker je neurje divjalo nad precejšnjim predelom zemlje.

— Katere knjige našim gospodinjam in gospodarjem v poletnem in jesenskem času najbolj služijo? Beg Anton: Naše gobe. Navodilo za spoznavanje užitnih in strupenih gob in kako jih pripravljamo za dobro jed. (Slike v naravnih barvah.) 50 Din. — Humeke Martin: Sadje v gospodinjstvu. Navod o ravnanju s sadjem v domači sadni uporabi in v konzerviranju sadja in zelenjave. 24 Din. — Humeke Martin: Šadno vino ali sadjevee. Navodilo kako ga izdelujemo in z njim ravnamo, da nam ostane zdrava in okusna pijača. 10 Din. — Majdiš I.: Nasveti za hišo in dom. Knjiga je velike važnosti in pomena za vsako družino, ker prinaša nasvete za vsakovrstne gospodinjske in gospodarske potrebe. Vsem gospodinjam to knjigo še posebno priporočamo. Cena vezanemu izvodu je 30 Din, broš. 20 Din. — Vse navedene knjige se dobijo v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

— Pri iznajdu k maščobi, protinu, sladkosti in boljšemu naravnemu »Franz-Josef«-grenčica delovanje želodca in črevesa in traino pospeši prebavo.

Kranj

Kanalizacijska dela. Kanalizacijska mreža se v Kranju v okviru proračunskih možnosti iz leta v leto vedno bolj izpopolnjuje. Letos je prišel na vrsto Glavni trg. Prvotno je bilo določeno, da se položijo cevi od Hüblove hiše v Roženovcu do Ručigaja, ker pa teren ni nudil preveč ovir in torej ne preveč stroškov, se bo letos kanaliziral še ves Glavni trg do Kredite banke. Smer gre po starem kanalu. Ker sta Kokoško in Savsko predmestje že večji del kanalizirana, ostane za bodoče v glavnem še Prešernova in Cerkvena ulica, kjer pa bo delo tehnično oteženo, ker leže greznice večinoma nižje, kot bo pa šel kanal. V nekaj letih tedaj se mešani v starem delu mesta ne bodo mogli pridruževati, da še nimajo kanalizacije, do čim jo predmestja imajo.

Na vrtu hotela »Stare počte« je podjetni lastnik g. Franc Gorjanc dal postaviti prostorno, lepo od treh strani zaprto leseno verando, ki bo v poletnih dneh prav dobro služila namenom hotela in vrta ter bo gostom v vsakem oziru dobrodošla.

Konjice

Dnevni »Slovenec« se prodaja v Valenčakovih trgovinah. Stane samo 1 Din. Segajte po njem!

Mariborske vesti:

Odlični gostje

Danes se pričenja v Mariboru VIII. kongres Jugoslovanskega plinarskega in vodovodnega združenja, ki se vrši po osmih letih vnovi v Mariboru. Letošnji kongres je izredno pomemben, kar dokazuje številna udeležba iz inozemstva; še na nobenem dosedanjem kongresu ni bilo toliko inozemskih strokovnjakov, kakor se jih je prijavilo za mariborskega. Večja skupina udeležencev iz inozemstva je prispela v Maribor že včeraj popoldne. Jugoslovanski udeleženci pa pridejo po večini z današnjimi vlaki. Kongres se pričenja drevi ob 18 s sestankom obratovodjaj jugoslovanskih plinarov in vodarn. Ob 21 bo v kavarni v parku pozdravni večer. Glavni kongresni dan bo jutri v soboto. Ob 8 zjutraj se pričenja glavno zborovanje v veliki dvorani hotela Orel. Ob 9.30 bo otvoritev kongresa in slede predavanja: inž. Dušan Tomšič

† Ravnatelj Al. Köhler

Včeraj zjutraj se je po bliskovito raznesla po mestu vest o smrti upokojenega magistratnega ravnatelja g. Alojzija Köhlerja. Pokojni g. ravnatelj je bolehal že dže časa. Zadel ga je kap in od tega udara si ni mogel več odpomoči. Moral je zaprositi za upokojitve v najlepši dobi 50 let. Pa tudi pokoja mu ni bilo usojeno uživati. Sicer si je nekoliko odpomogel in večkrat smo ga videli vselega in navidezno čilega stopati po ulicah. Toda udarec se je ponovil. Pred dnevi so ga prepeljali v bolnišnico, v sredo pa je izrazil željo, da ga prepeljejo zopet na dom, kjer ga je dan nato zatekla božja dekla smrt. Pokojnik je rodom iz Ljubljane, kjer je obiskoval gimnazijo. Pravo je študiral na Dunaju. Bil je kot častnik v vojni, še pred preobratom je služboval v Trstu pri okrajnem glavarstvu, po preobratu pa v Velikovecu, od koder je prišel v Maribor za magistratnega ravnatelja. Prevzel je odgovorno mesto v časih, ko se je vršil prevzem mariborske občine iz nemških rok ter se je na svojem mestu odlično uveljavil ter si pridobil veliko zaslug za organizacijo magistratne službe. V družabnem občevanju je bil priljubljen in spoštovan. Zapušča ženo in dvoje nedoletnih otrok. Ohranimo pokojniku časten spomin, žalujoci gospej soprogi in svojem naši iskreno in globoko sožalje.

— Slovo okrajnega glavarja dr. Marka Ivavica. V sredo zvečer se je poslavljaj okrajni glavar dr. Marko Ivavica od Maribora, v katerem je deloval dolgo let kot vodja okrajne levi breg. V dvorani hotela Orel se je vršil lep poslovilni večer, katerega so se udeležili poleg odhajajočega mestni župni in stolni kanonik msgr. Umek, župan dr. Lipold, podžupan Golouh, zastopnik mestnega poveljnika polkovnik Popadič, novi okrajni glavar za desni breg eSnekovič, min. dr. Kukovec, ravnatelj dr. Tomineš in številni drugi odličniki. Prisrčne besede so izrekli odhajajočemu g. glavarju v slovo kanonik msgr. Umek, ki je prinesel pozdrave prevzisenega knezoškofa dr. Ivana Tomažiča. Naglašal je v svojem govoru objektivnost in sposobnost, s katero je g. glavar nastopal v svojem okraju in ki mu je pridobila splošne simpatije vsega prebivalstva. Odkrito je obžaloval odhod g. glavarja v svojih besedah mestni župan dr. Lipold. Govorili so še polkovnik Popadič, ravnatelj dr. Tomineš in drugi. Vsem se je v prisrčnih besedah zahvalil dr. Ivavica.

— V evetu moške dobe je izdihnil svojo plemenito dušo poštni uradnik pri tukašnji kolodvorski pošti Franc Kolar, star 29 let. Podlegel je po dvomesečnem bolehanju posledicam težke, neozdravljive bolezni. Blagopokojni je bil izvrsten uradnik, ki so ga vsi tovariši zaradi njegove prisrčne tovariške odkritosti spoštovali in ljubili, predpostavljani pa zaradi odličnega strokovnega znanja visoko cenili. Zapušča ženo in dvoje nedoletnih otrok. Naglašal je v svojem govoru objektivnost in sposobnost, s katero je g. glavar nastopal v svojem okraju in ki mu je pridobila splošne simpatije vsega prebivalstva. Odkrito je obžaloval odhod g. glavarja v svojih besedah mestni župan dr. Lipold. Govorili so še polkovnik Popadič, ravnatelj dr. Tomineš in drugi. Vsem se je v prisrčnih besedah zahvalil dr. Ivavica.

— Pri o. jezuitih se bo v nedeljo 6. t. m. slovesno obhajal praznik sv. Ignacija. Danes in jutri ob pol osmih zvečer kratek govor z litinami in blagoslovom. Na praznik sam bo ves dan izpostavljen Najsvetšeje.

— Izobraževalno društvo v Krčevini ima v nedeljo 6. t. m. v društvenih prostorih redni seštatek s poučnim predavanjem s pričetkom ob štirih popoldne.

— Mariborski otok — sportno središče. Z velikimi stroški je letos zgradila mariborska občina v svojem kopališču na otoku lepo tekališče ter uredila druge prostore za lahkoatletske nastope. Otvoritev teh sportnih naprav bo v nedeljo. SSK Maraton priredi na otoku lahkoatletske tekme, katerih se udeležijo tekmovalci vseh mariborskih klubov. Program smo že objavili.

— Znižanje cene kruha. Združenje mariborskih pekarskih mojstrov sporoča, da znižajo ceno kruha z dne 14. avgusta. Nove cene bodo: beli kruh 4.50, polbeli 4, rženi 3, koruzni 2 Din.

— Druga skupina se vrača. Iz Počitniškega doma kraljice Marije na Pohorju se vrne po enomesečnem bivanju v sredo 9. t. m. deca druge skupine. Prihod vlaka na glavni kolodvor ob 11.30. Deca tretje skupine pa odpotuje v četrtek dne 10. t. m. ob 9.30 iz glav. kolodvora k Počitniškemu domu. Starši se naprošajo, da pripeljejo otroke pol ure prej na kolodvor. Priljago je prinesli še dan poprej, t. j. v sredo ob devetih v Zdravstveni dom, Koroščeva 3.

— Penezov veliko ... Dohodki tukašnje glavne carinarne znašajo v preteklem mesecu 4.774.221 Din 50 par, in sicer na uvozu 4.761.866 Din, na izvozu pa 12.852.75 Din.

— Smrtina žetev. Umrla je soproga znanega in priljubljenega mariborskega gostilničarja gosp. Emeršiča z Aleksandrove ceste. Blaga in dobro srčna gospa Franciška Emeršič je iskala zdravja v Gradcu, kjer jo je zatekla smrt. Truplo bodo prepeljali v Maribor, kjer se bo vršil pogreb jutri v soboto popoldne ob pol 5 iz mrtvašnice na Franciškovski pokopališče. — Hud udarec je zadel rodbino tajnika Posojilnice v Narodnem domu g. Hvaleca. Umrla mu je hčerka vera v cvetu 19 let. Pokopali jo bodo danes popoldne ob 16. Pokojnika svetila večna luč, žalujočim ostalim naše globoko sožalje.

— Novi poskusi »cestolom«. Novo sredstvo za polivanje cest proti prahu »cestolom« bo preiskovala mariborska občina še na cesti proti Kamnici, ki je ena najbolj pralnih v mestni okolici. Če se bo sredstvo tudi tu dobro obneslo, potem ga bo nabavila v večji količini.

— Potniško letalo v sil. Torkova popoldanska nevihta bi bila skoro prisilila potniško letalo, ki pluje vsako popoldne nad Mariborom proti severu,

predava o razvoju mariborske plinarne; dr. inz. Hrvoje Ivekovič govori o zdravstvenih nalogah vodovodov; inž. Ivan Bartl predava o organizaciji instalacijskega in propagandnega oddelka ljubljanske plinarne in inž. Leo Knez o uporabi avto-genično varjenih cevi za plinovode. Ob 12.30 bo iz Slomškovega trga odhod z vlakom na Mariborski otok, kjer bo ob 13 skupno posilo. Ob 15 se udeleženci odpeljejo na Tezno na ogled vodarne, ob 16 bo ogled mestne plinarne in nato razstava Mariborskega tedna. Zvečer ob 20.30 bo skupna večerja v hotelu »Orel«. Nedelja je določena za izlete: ob 8.30 odhod na Falo in ogled ruške tovarne dušika, ob 11.30 vožnja v Rog. Slatino, kjer je ob 13.30 skupno kosilo, ob 17 pa povratek v Maribor in zaključek kongresa.

— Upravni odbor mariborskega občinskega sveta je imel v sredo zvečer svoj sejo. Razpravljalo se je le o tekočih stanovanjskih in najemniških zadevah.

— Nova gradbena dovoljenja. V sredo zvečer se je vršila seja mestnega sveta, na kateri pa se je razpravljalo le o pičlem številu novih gradbenih dovoljenj. Tiskarna sv. Cirila bo preuredila dvoriščno poslopje v Koroški 5 ter zgradila zraven knjigovodnico, Majcen Ivana bo zgradila še eno nadstropje na hiši v Židovski 10, šolske sestre si bodo pozidale na svojem zemljišču ob Motherjevi ulici gospodarsko poslopje, tovarna Zelenka & Co. bo zgradila pri hiši na Tržaški 39 pralnico. Uporabno dovoljenje je dobil France Kovič za novozgrajeno visokoprično stanovanjsko hišo v Metelkvi ulici 23.

— Preuranjena stavka. Dolgoletni nadmojster tekstilne tovarne Doctor in drug je radi bolezni izstopil iz službe. Med delavstvom, pri katerem je bil omenjeni nadmojster silno priljubljen, se je razširila vest, da ga je tovarna odpustila in to je bil ogenj v strehi. V sredo popoldne je stopila cela tkalnica v stavko, ki pa je trajala samo preko noči, kajti včeraj zjutraj se je posrečilo s posredovanjem Delavske zbornice delavstvo prepričati o pravem stanju stvari. Včeraj popoldne ob pol dveh se je delo zopet čisto normalno pričelo. Zahtevala pa je nepremišljena stavka nekaj žrtvev, ker je podjetje odpustilo nekatere delavce.

— Primarij dr. Černič se je vrnil in spet redno ordinira v Mariboru v sanatoriju, Gosposka ulica 49 (tel. 23-58) od 11—12 in od 14—16. Ob nedeljah in praznikih od 9—10.

— Borza dela za inteligenčne poklice ima redne poslovne ure od 14 do 16 v Delavski zbornici, 4. nadst. Danes v petek ob 16 v društvenem lokalu zveze mladih inteligentov redna seja.

— Izpiti za magistratne uslužbence. Kot neko dopolnilo k dosedanjim službenim pragmatiki pripravljajo na občini pravilnik o izpiti računskih in pisarnišk. uslužbenec, ki jih bodo morali položati, preden se jim prizna stalnost. Oni, ki stalnost že imajo, bodo omenjenega izpita oproščeni. Dosedaj takega izpita na občini niso imeli.

— Boben poje. Dne 11. septembra bo na tukašnjem okrajnem sodišču dražba nepremičnin zem. knjiga Gerečja vas vl. št. 13. Cenilna vrednost znaša Din 72.251.60, najmanjši ponudek 48.167.75 Din. — Istega dne bo na istem sodišču dražba nepremičnin zem. knjiga vl. št. 9, vl. št. 243 in Recenjak vl. št. 10. Cenilna vrednost znaša Din 553.883.70, najmanjši ponudek pa Din 375.923.

— Ceste v okolici se urejujejo. Prva je pričela z urejevanjem radvajnska občina. Zapravila je mariborsko občino, da ji posodi svoj parni valjar, s katerim se bodo uredile nekatere novo nastute in najpotrebnejše ceste.

— Kolodvorska menjalnica se seli. Menjalnica Tujskoprometne zveze, ki se nahaja na kolodvoru na peronu, se bo preselila. Nameščena bo v novem kolodvorskem poštno-carinskem poslopiju in sicer v čakalnici za inozemske potnike.

— Pokopališča pod MP. Upravo mestnih pokopališč, ki jo je dosedaj vodil mestni svet kot vrhovni organ mestnega pogrebnege urada, prevzamejo sedaj Mestna podjetja.

— Tkalvalni program za avgust. V tekočem mesecu se bodo nadaljevala tkalvalna dela na Aleksandrovi cesti, na zgornjem delu kolodvorske rampe in v Sodni ulici. Sodna se bo tlakovala od Aleksandrove do Marjane, Aleksandrova od pritelca Sodne do kolodvora in na kolodvorski rampi se bo še dokončal severni dohod na Aleksandrovo. Obenem se bodo uredili v imenovanih ulicah robniki.

— Rokoborci nastopijo. Jutri zvečer se prično na verandi pivovarne Union tekmovanja za prvenstvo Dravske banovine v grško-rimski rokoborbi, ki bodo trajala še v nedeljo zvečer. Tekmovanja bodo gotovo ena največjih tovrstnih prireditev, saj se jih udeležijo okoli 40 atletov, članov Maratona, Zeleničarja in ljubljanske Ilirije, ki pošlje na tekmo 15 svojih najboljših rokoborcev. Pričetek tekmovanj je vsakokrat ob 20. Vstopnina je nizka: po 10 in 5 Din. Vstopnice se dobijo v predprodaji in zvečer pri blagajni.

— Soha s štedilnikom v sredini mesta se išče. Naslov pove uprava na Koroški cesti 1.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Petek, 4. avgusta: 12.15 Plošče 12.45 Poročila 13.00 Čas, plošče, borza 19.00 Radio orkester 19.30 O reji kunccev (Inkret Alfonz) 20.00 Slike iz narave (Jože Herfort) 20.30 Prenos iz Beograda 22.30 Čas, poročila, plošče.

Sobota, 5. avgusta: 12.15 Plošče 12.45 Poročila 13.00 Čas, plošče 19.00 Radio orkester 20.00 Pregled zunanjih političnih dogodkov (dr. Jug) 20.30 Recitacije s klavirjem (g. Košuta) 21.00 Valčekova ura Radio orkestra 21.30 Čas, poročila 21.45 Radio-jazz.

Drugi programi

Sobota, 5. avgusta.

Belgrad: 19.00 Radio orkester 21.00 Rahmanova klavirski koncert (na ploščah) — Zagreb: 20.30 Radio orkester in sopran solo — Beromünster: 20.30 Koncert za flavto — Budimpešta: 20.00 Prenos s skavtskega tabora v Gdöböl, 21.00 Ciganska kapela — London: 20.00 Orkestralni koncert Milan: 20.45 Varijetejski program — München: 20.20 Pester večer — Praga: 22.15 Vokalni koncert — Varšava: 20.40 Zborovski koncert.

Koledar

Petek, 4. avgusta: Dominik (Vladimil), spomavalcec.

Ostale vesti

— Nadškof dr. A. Bauer na Jezerskem. Danes je dospel na Jezersko zagrebški nadškof dr. Anton Bauer in je obiskal v župnišču svoje poznane Zagrebčane. Zagrebčani so veseli pozdravili svojega nadškofa, ki se je po dobri uri zopet vrnil v Predvor, kjer je na letovanju.

— Krasne razglednice nedeljskih svečanosti je izdelal foto »Grabje«, Ljubljana, Miklošičeva cesta 6. Razglednice se lahko naroče posamezne in v serijah, ki obsegajo 60 različnih posnetkov. Komad po 2 Din, če se jih naroči najmanj 20. Razglednice so res zelo posrečene in bodo lep spomin na največjo slovensko prireditev. Vsem udeležencem, posebno pa tistim, ki niso mogli prisostvovati svečanosti, te razglednice toplo priporočamo.

— Kat. prosvetno društvo na Hrušici pri Jesenicah je zopet dovoljeno.

— Železni most čez Ljubljano pri vevski papirnici bo od 7. do 12. avgusta za vozni promet zaradi popravila zaprt. Na to opozarjamo vse vozniške, zlasti pa avtomobiliste.

— Dobava živilskih potrebščin in kuriva. Državna bolnišnica za ženske bolezni v Ljubljani razpisuje pismeno ofertalno licitacijo za dobavo živilskih in hišnih potrebščin ter kuriva za čas od 1. oktobra 1933 do 31. marca 1934. Licitacija se bo vršila v ponedeljek 4. septembra t. l. ob enajstih v upravni pisarni drž. bolnišnice za ženske bolezni v Ljubljani, Stara pot št. 3.

— Propovedan inozemski tisk. Z odlokom ministrstva za notranje posle je prepovedano uvažati v našo državo in razširjati v njej list »Del Amerikai Magyararsage«, ki izhaja v Buenos Airesu, in list »Berliner Börsenzeitung«, ki izhaja v Berlinu.

— Iz Rogatec poročajo, da so priprave za proslavo 60 letnice gas. društva v nedeljo dne 6. avgusta v zvezi z župnim izletom gas. župe Žalske v popolnem teku. Svojo udeležbo so že prijavili tova-

Znanstveniki roté duhove

ki so jih sami priklicali

Med tem ko po vseh državah pripravljajo mirno prebivalstvo na grozote bodoče kemične vojne, se je ustanovilo v Parizu »Društvo francoskih inženjerjev kemije za pobijanje kemične vojne«. Njegovi odborniki, sodružniki slavnega Curieja, so izjavili poročevalcem pariških dnevnikov, da se čutijo dolžne, da pobijajo naivno vero v učinkovitost zaščitnih sredstev. Plinske maske so samo igrača. Ni nobene moči, ki bi obvarovala človeštvo pred grozotami strupenih plinov in netilnih bomb.

Kaj pomena, da je kemična vojna uradno prepovedana? Res sta shajali zadnjič Francija v Maroku in Japonska v Mandžuriji brez plinov. A kje je jamstvo za to, da ne bodo izrabljali prepovedane orožja pri resnejših spopadih? Znanstveniki so izumili strašne pline, in s tem je njih uloga do-

igrana. Nihče jih ne bo poslušal ali vprašal. Odlodali bodo vojskovodje, ki bodo neusmiljeno obsodili na smrt prebivalstvo evropskih prestolice.

Naravne zapreke utegnejo onemogočiti ulogo drugih vojnih sredstev. Nove francoske in nemške oklopnice na kopnem (tanki) tehtajo do 65 ton! Ta strašila bodo obtilčala na marsikateri cesti ali travniku. Nemci so izračunali, da bi bilo potrebno za razdejanje Berlina 3000 težkih letal s 6000 tonami netiva. Samo gradnja tega zračnega brodovja bi stala do 90 milijard dinarjev. Nobena država ne bo kos sličnim denarnim in tehničnim težkočam. Razen tega so napredovali tudi topovi proti letalom. Leta 1915. so porabili Francozi povprečno po 11.000 izstrelkov, da bi strmoglavili samo eno nemško letalo. Leta 1918. se je skrhila ta množina na 7000 izstrelkov ponoči in na 3200 pri dnevnem napadu. Od tedaj deluje tehnika neprestano naprej. Svetovna vojna je dokazala maloštevilnost stalne vojske. Zedinjene države so zmagale v tej vojni, ker so uspešno izrabile v vojne namene svojo težko industrijo. Njih tovarne zadostijo po šestmesečnem delu vsem potrebam štirimilijonske narodne vojske. A ruski in nemški zgled je dokazal, da je oboroženo ljudstvo manj vztrajno kakor stalna vojska, ker se kmalu naveliča vojne.

Če bodo vodili boj samo poklicni maloštevilni, z letali in tanki oboroženi oddelki, vojna nikoli ne bo tako dolga kakor v letih 1914 do 1918. To je sreča za človeštvo, a plinska vojna tvori edino žalostno izjemo. Kakor leta 1914. ni nihče pričakoval grozote nemških plinov, tako si človeštvo ne more predložiti bodočega opustošenja. Naloga našega društva je, da dokaže popolno nezadostnost vseh obrambnih sredstev in predloži človeštvu bodočo pogibelj Evrope. Prerojena duševnost je edino sredstvo zoper bodočo vojno. Človeštvo mora pozabiti na vojno, ker bi pomenila nova vojna njegovo propast.

Ameriška poslanka za Jugoslavijo? Kakor poročajo, pošljejo Združene države kot svojo poslanko v Belgrad miss Julijo Wheelock, ki jo vidimo na sliki. To bi bila dozdaj druga ameriška diplomatinja.

Katoliško vseučilišče v Pekingu

Nedavno je bilo katoliško vseučilišče v Pekingu predano ameriški provinci misijonarjev Božje besede. Na ta način je hotel sv. oče zasigurati obstoj tega vseučilišča, ki je tako nujno za vpliv katolicizma v tem delu sveta.

Misel za ustanovitev katoliškega vseučilišča v Pekingu je bil prvi sprožil kitajski katoliški književnik Vincenc Ying, ki je umrl leta 1926, nekaj mesecev po ustanovitvi vseučilišča. Sv. oče je dal takoj svoj pristanek in je povabil 14 ameriških benediktinskih samostanov, da oni prevzamejo izvedbo ustanovitve vseučilišča v svoje roke. Sedaj bodo pa misijonarji Božje besede skrbeli za nadaljnji uspešni razvoj tega vseučilišča. Predvsem bodo morali med ameriški katoličani vzbuditi organizirano skrb za vzdrževanje vseučilišča, ki ga sveta Stolica smatra za eno najvažnejših katoliških ustanov v Aziji. Trenotno je na katoliški univerzi v Pekingu vpisanih nad 1000 slušateljev, katere poučuje profesorski zbor 72 profesorjev. Med temi je 16 Američanov, 6 Evropecev in 50 Kitajcev.

Prince Nikolaj (na sredi), brat rumunskega kralja in načelnik rumunskega zrakoplovstva, ki se tačas mudil v Nemčiji; spremlja ga njegov bratranec knez Friderik Viktor Hohenzollern (levo)

Kitajski kralj Matjaž

Na jugu Kitajske, tam kjer se stikata provinci Kwangsi in Hunan, živi v gorovju najstarejše pleme kitajskega naroda, ki se naziva »Yao jenc«. To plemo je prapleme kitajskega naroda in je včasih posedovalo celo bogato Kitajsko. Pa so seveda pripela mlajša in žilavejša plemena »Han jenc«, ki so to staro plemo potisnili v gorske pokrajine, kjer živi sedaj v velikem pomanjkanju. Med to plemo so sedaj prišli tudi komunistični agitatorji in začeli oznanjati svoj evangelij v prav posebni obliki. Priporočujejo jim, da se njih cesar že stoletja nahaja v eni bližnjih votlin, ki jo stražijo levi. Ta cesar da čaka samo na to, da pridejo ponj in da jih nato popelje zopet v njihove poprejšnje bogate province. Seveda je bilo treba za to pravljico organizirati tudi dokaz resnice. Zato so izbrane zastopnike plemena odvedli v označeno votlino in jim tam z optičnimi prevarami, z igro sence uprizorili cel bodoči triumf njihovega cesarja, obdanega od armade levov. Ta prižoj je te predstavnike tako navdušil, da so v par dneh nato dvignili celo svoje plemo za sveti boj. Dvignilo se je celo plemo, požgali in razrušili so vse svoje domove in odrinili, da zavajajo bogate poljane v ravnini. Pri Kwangsi jim je potem regularna vlada poslala pet polkov urejene vojske nasproti, ki jim je uspelo, da so plaz slantirane množice vrhli nazaj v gorove.

Nov brzovozni tip francoskih železnice, ki spominja na nemškega »Letečega Hamburgana«. O prvi vožnji je bil navzoč tudi predsednik francoske republike Lebrun (X)

Po 15 letih

V Parizu se je prvič sestalo posebno sodišče za revizijo obsodb iz dobe svetovne vojne. Marsikateri obsojenci, oziroma njihovi dediči so zahtevali obnovitev sodnega postopanja in so se sklicevali na nezadostna dokazila, oziroma pomanjkljivo preiskavo na fronti. Pravosodni minister je naposled upošteval te zahteve. Imenoval je za člane vsakicnega vojnega sodišča tri navadne sodnike in tri člane Zveze bivših vojakov. Samo ulogo državnega pravdnika je prevzel edini častnik, ki je bil pri razpravah med vojno navzoč.

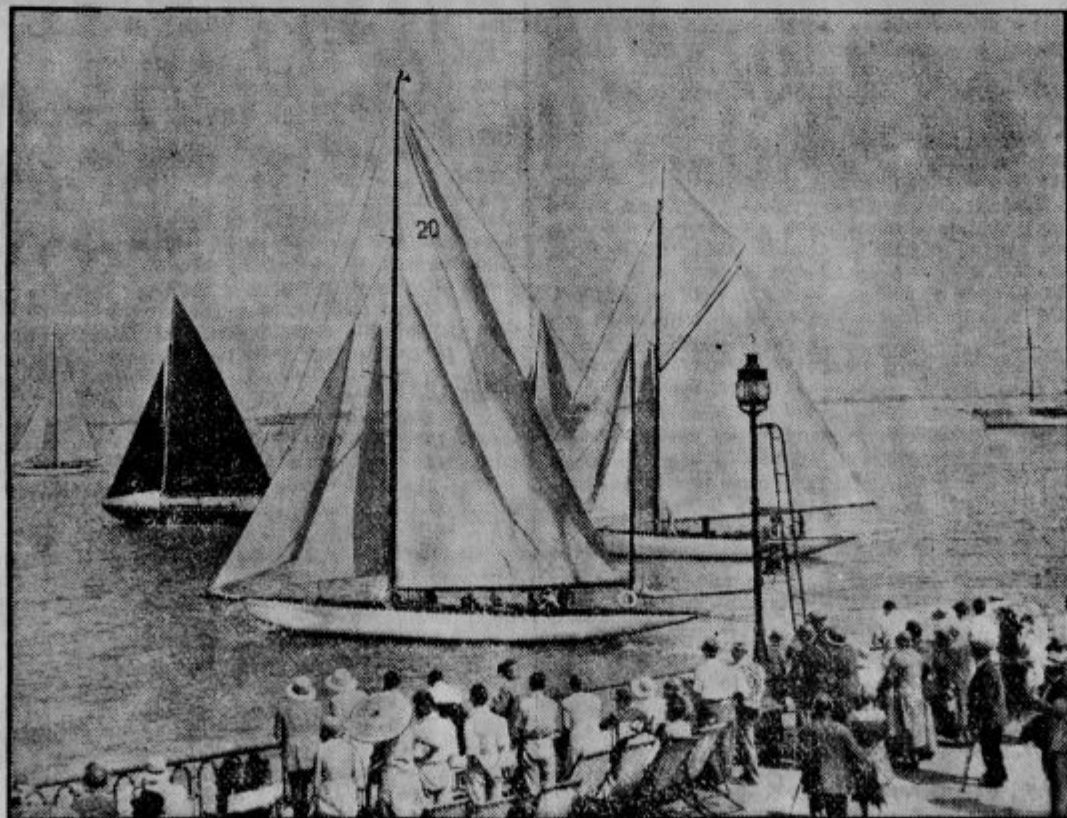
Otroci, radi vohunstva septembra leta 1914 ustreljenega vojaka, so hoteli oprati njegov spomin. Njih oče je bil zasačen v trenutku, ko je izročil nemškemu zaupniku zahtevane podatke. Sodišče je odklonilo prošnjo, ker je bil vojak ustreljen na povelje svojega generala brez

Tat in radio

Neki tat je odpeljal avtomobil ravnatelja radio-postaje v Zürichu. Lepi voz je bil opremljen z radio-aparatom. Vsi švicarski napovedovalci so takoj obvestili poslušalce o tatvini in prosili, naj pomagajo najti voz. Avtomobil so našli še istega dne v Baslu. Tat je moral slišati poročilo o tatvini v vozu samem, kajti na aparatu je pustil listič: »Le imejte ga, da bi vas vrag!«

Pred obližjem sfinge... Prizor iz novega zvočnega filma »Saigon v Kairu«

Najpomembnejša regata sveta se vrši vsako leto v Cowesu na Angleškem. Na sliki vidimo tri izmed jadrnic na startu

Srečni profesor

Kraj, kjer je najpopolnejša, na zemlji dosežena tišina, ne leži na vrhu kateregakoli hriba, sredi puščave ali oceana. Nahaja se v Evropi, sredi modernega velenja. To je laboratorij prof. Zwaardemakera, enega izmed vodilnih mednarodnih fizikov v Utrechtu na Holandskem. Prof. Zwaardemaker, ki potrebuje absolutno tišino za svoja raziskovanja, je srečno rešil nalogo, da si ni bila

lahka. Prof. Wandt v Lipskem je zaman poskušal isto vse svoje življenje. Laboratorij v Utrechtu ima obliko trojne kocke. Močne sesalke odstranjujejo ves zrak med zidovi. Notranje stene so opazene s kemično prepariranim naravnim kamenjem. Vse špranje so skrbno zamašene z žimo. Nato sledijo plasti furnirja, plutovine, mave, morske trave in papirja. Vse to je zavešeno z debelimi preprogami. V notranjosti je popolna tišina, ki je za raziskovanje potrebna in je ostalo človeštvo ne pozna.

vsakega sodnega postopanja. Ni nobenih dokazov za njegovo nedolžnost. Prav tako so bile odbite pritožbe vdov treh vojakov, obdolženih komunizma, ki so leta 1917 klicali »Živela Rusija!« in streljali na svoje častnike. Tudi v tem primeru je bila izvršena sodba brez sodnega postopanja.

Poročnik Soulier je bil ranjen v nogo, obvezan in dobil od zdravnika dovoljenje, da poživita. Zaspal je v nosilnici in spal enajst ur. Ko se je povrnil v jarko, je bila bitka že končana. Poročnika so obsodili na pet let ječe, ker je brez dovoljenja poveljnika zapustil svoj prostor. Soulier je trdil, da je mislil zadremati samo za četrto ure in zaspal je nehote, ker je bil izmučen. Zakaj ga niso pravočasno zbudili? Toda vojni zdravnik je potrdil, da ni imel poročnik nikake nevarne rane. Krogla mu je samo neznatno opraskala nogo, in je bila kri takoj ustavljena. Sodišče je pritožbo odbilo.

Gospa Maillot je bila šele pred kratkim oproščena ječe po prenehanju 15 letnega zapora. Dospela je pravočasno iz kraja, ki so ga zasedli Nemci v Nancy s 400 franki. Ta denar je prejela od Nemcev, ker jim je obljubila zahtevana poročila. Gospa je trdila, da je morala dati obljubo, ker sicer ne bi bila smela na Francosko. Sodišče jo je zavrnilo, ker je smatralo, da ne bi smela dati tudi navidezne obljube sovražnikom.

Na ta način je uspela in bo doživela revizijo izmed vseh vloženih pritožb samo zadeva poročnika Souchova. Junija leta 1918 je moral s svojim oddelkom zasesti in utrditi jarek označen na zemljevidu. Poročnik je odrinil na določen kraj, a ponoči v temi je izgubil smer. Po dolgem tavanju je dospel ob svitu v zaledje daleč od fronte. Obsodili so ga na pet let ječe, ker je brez dovoljenja zapustil prostor med bitko. Sklicuje se na to, da ni dobil nobenega zemljevida ali vodnika in ni poznal ozemlja. Sodišče je vpoštevalo tehtnost njegovih dokazov in sklenilo, da bo ponovno pregledalo obtožbo.

Samomorilec zločin: Slika nam kaže razrušeni hotel »Evropa« v Brnu. V njem je neki brezposelni arhitekt z ekstrasitom ubil sebe, svojo prijateljico in otroka. Eksplozija pa je zahtevala še četrto drugih žrtv med hotelskimi gosti

Še ognjeniku so prišli do živega

Nizozemski inženjerji na otoku Javi so po dvajsetletnem delu dosegli v zgodovini rudarske tehnike edinstveno zmago: ukrotili so ognjenik Cloeth. Ta hrib je pomenil nesrečo za vso sredino otoka. Povzročil je neštivilno katastrof in imel samo eno dobro lastnost. Njegovi izbruhi so se pravilno dogajali vsako 14. leto, dočim niso drugi ognjeniki tako natančni. Po zadnjem opustošenju leta 1919. so pregledali geologi žrelo ognjenika in notri odkrili veliko jezero. Ugotovili so, da prične Cloeth bruhati lavo vedno takrat, ko naraste vodna gladina do gotove višine. Inženirji so sklenili, da bodo preprečili to dviganje in s tem končali izbruhe. Zastavili so si nalogo skopati predor skozi steno žrela. Njegova odprtina je morala biti nameščena v točno določeni višini, da bi odvajali naraščajočo vodo in s tem preprečili njeno prodiranje v notranjost ognjenika. Vsa Java je napeto gledala Cloeth po končanem delu, ko je prišel predor odvajati prekomerno vodo. Vsi so mislili, da bo vodi kmalu sledila ognjena reka. A računali so se obnesli. Izbruh, ki bi se moral dogoditi v času med januarjem in junijem t. l. je izostal. Graditelji so izrabili odpeljano vodo za električno postajo, ki goni vse za vzdrževanje predora potrebne stroje, skrbi za zračenje, razsvetljava itd.

»Peter, ali se še nisi dovolj nagledal v ta ležebnem oknu?«

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženski oglas Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega snafaja se računa enokolonaka, 3 mm visoka petlitna vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Letovišča

Gostilna »Ljubljana«
v Crikvenici nasproti občinskega kopališča, najcenejši penzion. Priporoča se Andrej in Franja Zupljan.

Službo dobe

Kuharica

vajena tudi gospodinjstva, išče službo v župnišču. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 8857. (a)

Vnajem

ISČEJO:

Lokal

s skladiščem, v sredini mesta, iščem. Nasloviti v upravo »Slovenca« pod št. 8856. (c)

ODDAJO:

Pripraven lokal

v Gosposki ulici št. 5 ugodno oddam. Pojasnila istotam v trgovini glasbil.

Parna pekarna

pod Šmarno goro, brez konkurence, se da s 1. oktobrom v najem. — Resni, kavcije zmožni, naj se oglase v trgovini Sajovic, Medvode. (n)

Mesarijo

na zelo prometnem kraju, z vsem inventarjem oddam takoj v najem. Se lahko takoj prične. Poizve se v upravi »Slov.« pod št. 8858. (n)

Dijaki

3 dijake ali dijakinje sprejemam na hrano in stanovanje. Zve se Bolgarska ulica 17. (D)

Stanovanja

ISČEJO:

Stanovanje

eno- ali dvosobno s pritliklinami išče mirna družina treh oseb za novembar ali preje. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Točen plačnik«. (c)

Sobo

iščem v predmestju. — Prednost ima Bežigrad. Ponudbe na upravo »Sl.« pod št. 8855. (c)

ODDAJO:

Trisobno stanovanje
solčno, s kopalnico, poselsko sobo, verando in pritliklinami — se odda mirni stranki takoj ali za september. Naslov v upr. »Slovenca« pod 8579. (c)

Trisobno stanovanje
drugo nadstropje Slomškova ulica in dvosobno brez kuhinje za samca ali pisarno se takoj odda, ved pri kamnoseku g. A. Vodniku pri Glavnem kolodvoru v Ljubljani. (c)

Štirisobno stanovanje
z vsemi pritliklinami, v hiši Erjavčeva cesta 21 v III. nadstropju, se odda s 1. novembrom. Pojasnila pri A. Šarabon, Zaloška cesta 1. (c)

Stanovanje

izredno prijetno, solčno, se odda za november v Beethovnovi ulici 2/II. — Tri velike sobe, 2 balkona, lepi stranski prostori, klet in podstrešje. Vprašati ravno tam v I. nadstropju. (c)

Dvosobno stanovanje
prostorno, v vili, oddam mirni stranki. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 8854. (c)

Trisobno stanovanje
s pritliklinami in enosobno s pritliklinami, oddam. Valentin Vodnikova 15, Zelena jama. (c)

Stanovanje

se odda v Rudniku št. 57 (najraje penzionistu). (c)

Čitajte in širite »Slovenca«!

Kakšna je skrivnostna magija nenavadnega „LJUBEZENSKEGA PUDRA“?

Poskusite ta puder še nocoj in pazite, kako silno se razlikuje od navadnega pudra.

Kakšna je silno učinkovita in presenetljiva tajnost »Ljubezenskega pudra«, ki daje koži nenavaden magnetični čar? Od trenutka, ko ste uporabili »Ljubezenski puder«, postane Vaša polt mladostno sveža in divna brez sledu kakšnega svetlikanja.

Puder Tokalon se obdrži celo na mastni koži štirikrat tako dolgo, kakor navadni pudri. Ostane tudi vključ potjenju, ter ne odpade niti v vetru in dežju. Razširjene znojnice zožuje. Karkoli delate, vedno ste lahko prepričani, da je puder Tokalon edini, ki napravi Vašo polt podnevi in zvečer prirodno lepo brez sijaja in nežno kakor puh, kar se ne da doseči z

nobenim običnim pudrom. Enostavni poskus s tem nenavadnim »Ljubezenskim pudrom« Vas bo prepričal, kako očarljivo učinkuje to lepilno sredstvo.

Posedstva

Lepo vilo na Bledu
stavbno parcelo na Bledu, stavbno parcelo v Kranjski gori, stavbno parcelo ob Bohinjskem jezeru, prodaja: Realiteta pisarna I. Plemelj, Bled št. 175. (p)

Gostilne

mestne ali podeželske, s posestvom, ugodno prodaja Posredovalnica Maribor, Franciskanska ulica št. 21. (p)

Kupimo

Vreče

v vsaki množini kupuje Mlakar nasl., Slomškova ul. 11. (k)

Prodamo

Volna, svila, bombaž
stalno v bogati izbiri v vseh vrstah, za strojno pletenje in ročna dela po najnižjih cenah pri tvrdki Karl Prelog, Ljubljana — Zidovska ul. in Stari trg.

Novo kolo

se pod ceno prodaja. — Dvofakova ulica št. 3/I, levo. (l)

Specialno izbiro

modnih hlač in pumpar
dobite najceneje pri Preskerju, Sv. Petra c.

Kopalno banjo

litoželezno, brezhibno — prodam. Malavas 50, Jezica pri Ljubljani. (l)

Turdka A. Volk

Ljubljana, Resljeva cesta 24, nudim najceneje vse vrste pšenične moke in druge mlečne izdelke.

Zahtevajte cenik!

Potrži v silni boli javljamo vsem prijateljem in znancem pretužno vest, da nam je kruta usoda ugrabila našega iskreno ljubljenega in nepozabnega sina

Lečnika Franca

osmošolca realne gimnazije v Celju

ki se je ponesrečil dne 1. avgusta popoldne na Skrlatici. Zemeljske ostanke prepeljejo v Celje, kjer bodo položeni k večnemu počitku.

Pogreb bo v soboto, dne 5. t. m. ob 17 iz kapele mestnega pokopališča.

V Celju, dne 3. avgusta 1933.

Lečnik Anton, oče; Ana, mati; Anton in Otmar, brata; Anica, sestra — in ostalo sorodstvo.

Potrži v neizmerni žalosti javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naša nad vse ljubljena soproga, oziroma dobra mati, sestra in teta, gospa

Fani Emeršič

soproga restavraterja

v četrtek, dne 3. avgusta po kratki, mučni bolezni, previdna s tolažili svete vere, v Gradcu umrla.

Truplo blagopokojnice bo prepeljano v Maribor v mestno mrtvašnico v Pobrežju, odkoder se bo vršil pogreb v soboto 5. avgusta ob pol 17 na franciskansko pokopališče.

Sveta maša zadušnica se bo darovala v ponedeljek, dne 7. avgusta ob 8 zjutraj v franciskanski župni cerkvi. Maribor-Vuhred, dne 3. avgusta 1933.

ANTON EMERŠIČ, soprog; ALOJZIJ, sin in vsi ostali sorodniki.

MARIJA KOEHLER naznanja v svojem imenu in v imenu svojih otrok MIRANA in MARJANCE, da je njen predobri, blagi soprog, gospod

Alojzij Koehler

magistratni ravnatelj v pokoju

danes po dolgem, mukopolnem trpljenju, previden s svetimi zakramenti za umirajoče, mirno v Gospodu zaspal.

Slovesna blagoslovitev trupa bo v soboto 5. avgusta ob 8 zjutraj v stari mestni mrtvašnici v Strossmayerjevi ulici, nakar bo krsta prepeljana v Ljubljano, kjer bo pogreb istega dne ob 16.30.

Sveta maša zadušnica se bo brala v mariborski stolnici v ponedeljek 7. avgusta ob 7 zjutraj.

Maribor, dne 3. avgusta 1933.

Samuel Lover:

RORY O'MORE

Irski ljudski roman.

»Ne držim je više kakor vsak pošten mož,« je odvrnil Rory, »in rečem ti, da se ga nobeden, ki ima kaj časti v sebi, ne bo doteknil.«

»K vragu s teboj in tvojo častjo,« je zavpil Regan. »Ali nam bo tvoja čast rešila Darbija vislic, če bo ta potepuh prisegel? Za takega lopova se ti poteguješ? Seveda, enaki ptiči skupaj lete!«

»Ti podli okrovalce, ti,« je zavpil Rory, »in to ni prvič, da me obrekuješ!«

Na te besede je Regan planil proti O'Moreu, ki je dvignil železni drog in zakričal: »Stoj, ali pa pri moji materi, ki me je rodila, te udarim!«

V tem je priskočil Flannerty, zgrabil Regana za prsa, ga porinil nazaj in z mirnim glasom dejal: »Rory, povedal ti bom, za kaj gre: Mi hočemo Scrubbsa in prav nič ne boš dosegel, če ga braniš, zakaj nas je zadost, da bo obveljala naša. Zato stori, kakor hočemo mi, ali pa bomo še tebe.«

»Ne izdajte me, O'More!« je zajokal Scrubbs.

»Kaj, da bi te izdal?« je dejal Rory in se zaničljivo ozrl na človeka poleg sebe. »Ti podli pes, ki tekaš za menoj! Kako moreš reči kaj takega po vsem tem, kar si slišal! Nisi vreden, da te branim, ti sirota! Zaradi samega te branim, ker nočem, da bi se pod mojim varstvom komu godila krivica! Zato pa fantje, pustite naju naprej!«

»Ne, naš bo,« je zaupil Flannerty in stopil z drugimi naprej.

»Fantje,« jih je Rory začel rotiti z glasom, ki bi moral vsakemu do srca, »pred petimi minutami sem vam rešil življenje in vse, kar zahtevam, je, da naju pustite svojo pot.«

»Ne,« je zakričala tolpa v en glas in trepetajoči zbiralec se je še močnejše oprijel Rorija.

»Ne drži se me kakor klop, saj se ne morem geniti!« ga je odrival Rory, »sam se brani, bolje bo!« Nato se je obrnil k tolpi in nadaljeval: »Rečem vam, da se temu možu, ki sem ga vzel s seboj, ne sme nič zgoditi in sram vas bodi, če tega ne uvidite. Pri moji veri, čez moje truplo boste šli, preden dobite njega,« in postavil se je v bran s svojim strašnim železnim drogom.

»Ali vam nisem rekel, da je izdajalec?« se je oglašil Regan. »Ako bi ne bil, ali bi delal tako kakor dela? Ali verjamete zdaj?«

Te Reganove besede v takem trenutku, v takih okoliščinah in po vseh prejšnjih dogodkih, ki so Rorija spravili v slabo luč, so padle kakor iskra v smodnik.

Kakor blazni so zatulili in se zagnali v Rorija, ki je na mah dva podrl na tla. Nesrečni Scrubbs se pa niti genil ni; krčevito se je držal Rorijeve suknje in se skrival za njim.

Rory se je boril kakor razjarjen lev. Kdor se ga je doteknil, je odletel in prav gotovo bi se otrešel vseh, ko bi mu ne bil prišel za hrbet Shan Dhu in ga od zadaj z vso silo sunil pod uho. Shan Dhu, ki je Rorija tako zelo sovražil, je zarjul od veselja, ko je videl, da se je Rory okotekel in zvrnil. V hipu so se vsi zgrnili nad ubogim Rorijem, ki je od bolečine zaprl oči, in nad Scrubbsom, ki je kakor pes prosil usmiljenja. Ko so jima povezali roke in noge, se je Rory premetaval in otepel krog sebe s svojimi zadnjimi močmi.

Tako zvezana so prenesli v zgornje prostore razvaline, kjer ju je eden izmed njih stražil. Drugi so ostali v pritličju, da bi se posvetovali, kaj naj store z jetnikoma. Jack Flannerty je še vedno priporočal, da bi Scrubbsu možgane potipali in Salomon mu je pritegnil s svojo staro opazko, češ da mrtvi ne morejo govoriti. Večina pa se je zbala tega in sklenila, da pošlje oba čez morje, da pa je treba vsekako počakati noči, ki bo zakrila njihovo početje.

Med tem sta bila Rory in Scrubbs zgoraj sama s svojimi mislimi. Rory je v svojem srcu preklinjal nesrečno naključje, ki ga je spravilo skupaj s Scrubbsom. Čisto po pravici je namreč svojo nesrečo pripisoval njegovi družbi. A vendar je bil tako velikodušen, da mu tega ni očital, ko ga je videl, kako trepetava za svojo prostost, kako stoka, kako je ves bled in prepadel od samega strahu.

Scrubbs pa, ki se je znal samo plaziti, je mislil o blagem Roriju drugače. Začel ga je sumničati, da ga je zvabil v past in da se je samo hlinil, ko se je upiral in boril. Ni se mogel premagati, da ne bi Roriju tega očital.

»O'More,« je začel negotovo, »zakaj ste me izdali?« »Kaj, tako mi plačujete, da sem svoje življenje postavil v nevarnost, da bi vas rešil?« je odgovoril Rory z glasom, iz katerega se je čutila bol.

»O, vam ne bodo storili nič žalega, a mene bodo umorili.«

»Kako veste, da mi ne bodo storili žalega?« je na tiho odgovoril Rory. »Med njimi so taki, ki me le preradi obrekujejo in mi delajo krivico in ker sem se trudil, da bi vas ohranil, so začeli misliti, da sem tako slab, kakor ste vi.«

»O, vas se ne bodo doteknili, to veste, da se vas ne bodo in govorite zame, O'More!«

»Ljudstva knjižnica«: Iz založništva Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani: Lorencić: Publius in Hispania, povest, broš. 28 Din. vez. 40 Din. — Pierre L'Ermite: Deklica z odprtimi očmi, povest, broš. 35 Din. vez. 42 Din. — Pierre L'Ermite: Kako sem ubila svojo otroka, povest, broš. 35 Din. vez. 45 Din. — Biggers: Kitičeva papiga, povest, broš. 32 Din. vez. 42 Din. — Verne Jules: 20.000 milj pod morjem, povest, broš. 28 Din. vez. 40 Din.